

Melkein kuin Strömsöössä

Teksti ja kuvat: Sanna-Mari Lohva

On sellaisia koiria, jotka syttyvät kolmekuisina ja sitten niiden kanssa on vähän pulassa, kun ei niillä pää kuitenkaan kestä vielä asentaa sinne mitään. Sitten on niitä koiria, jotka syttyvät kymmenkuisina tai vuosikkaina, ja sitten niitä voi kohta ruveta kouluttamaan. Ja sitten on koiria kaikkea siltä väliltä. Ja sitten on meidän Otto.

Kuljetin sitä töissä mukana, vanhemman koiran matkassa, koko talven. Siedätin sitä siihen, että voin tehdä jotain muuta pitkän liinan päässä, kun se pitää eläimiä halutussa paikassa. Sain jo puhua ja heilutella liinaa ilman, että se tuli jalkoihini. Se väläytteli aina välillä vähän jotain ja taas kun yritettiin ruveta ohjaamaan, sen kiinnostus lopahti. Mainittakoon, että aina se on innokkaasti eläimille mennyt, ihmisen puuttuminen oli sille liikaa. Minä lakkasin oikeasti kuuntelemasta neuvoja, ohjeita ja mielipiteitä siitä, mitä ja miten väärin olen tehnyt ja kuinka pitäisi toimia. Aina kun joku suunsa aiheesta avasi, tungin henkisesti sormet korviini ja hoin mielessäni, blaa blaa blaa ja yritin olla pimahtamatta.

Otto edistyi sisäruokintakaudella pienin askelin, siis hyvin pienin. Yhtä mittavin, mitä päivä alkaa pidetä joulun jälkeen. Sitä tammikuun pakkasessa ja pimeydessä tarpoessaan kuvittelee päivän olevan jo vähän eilistä pidempi, vaikka saakin laittaa koko mielikuvitusarsenaalinsa peliin. Eikä päivän pitenemistä silti juuri huomaa. Kunnes yhtäkkiä, PAM! Hyvän aika, ilta-askareille mennessä ei olekaan enää pimeää! Mitä ihmettä!

Samalla lailla kävi Oton kanssa. Toukuussa, kun nuoret nautat pääsivät makuuhallistaan jo isompaan aitaukseen, SE tapahtui, töiden lomassa. Otto lähti kiertämään lauman toiselle puolelle, minä helläsin liinasta ja kehuin vaan. Näitkö mitä se teki? Hihkuin miehelleni. Sillä aiemmin ei Otto ollut tasapainoon koskaan hakeutunut. En meinannut nahoissani pysyä.

Parin päivän päästä olimme taas laitamaan paaleja ja kuivittamaan. Olin unohthanut liinan ja lähtiessäni sitä hakemaan, käskin mummokoiraa Main maahan ja ajattelin Oton pysyvän siinä liki. Tullessani ta-

kaisin liina käsissäni, eivät koirat olleetkaan siinä mihin ne jätin, vaan olivat yhdessä jo kasaamassa nuorisoa halliin, aivan kuten aina aluksi tehtiin. Mai kasasi isoa sakkia ja Otto teki samaa! Kipitin sekaan ja varovasti kehuin, ehkä vähän itkunsekaisella äänellä ja lähdin lauman edessä kävelemään hallille. Vaikka koirat eivät olisi saaneet luvatta eläimille livahtaa, en tietenkään ollut millän-säkään, kannustin vaan.

Siitä se sitten lähti etenemään, Otto I v 10 kk, eteni aimo harppauksin. Alkuun Mai oli mukana, mestarina. Kisällä Otto sai pikkuhiljaa enemmän vastuuta. Kun aloimme kuljettamaan lypsylehmiä pienen matkan päähän laitumelle, oli Otto töissä jo ilman mummutukea. Alkukesästä käytimme automaattilypsyssä olevia lehtiämme aamuin illoin pari tuntia laiduntamassa. Siinä tuli Otolle heti tehokurssi. Päätin, kun ei ker- ran treenausta kestä, opetellaan työt sitten tässä niitä tehdessä.

Alkuun pidempiä kuljetuksia tehdes- sämme, pidin koiran liinassa ja siitä oh- jaamalla sain opetettua vähän jo suuntia. Se lukee hyvin eläimiä ja menee itse aina maahan, säädellen näin painetta. Liinan jätin pois, kun Otto hoksasi, että täytyy käydä letkassa jumittavaa nästisti huomauttamassa, että rouva on hyvä ja menee vaan. Pelkäsin liinan sotkeutuvan lehmien jalkoihin. Lehmille reitin tullessa tutuksi, ne kävelivät Oton kuljettamina sopivaa vauhtia, eikä mi- nun tarvinnut vauhtiin juuri puuttua. Tarvit- taessa Oton maahan käsky toimii erittäin hyvin ja, kun naksautan suulla äänimerkin, se lähtee liikkeelle.

Otto ei napsi turhaan, mistä tykkään hirveästi, eikä tee muutenkaan mitään ää- rityperää. Perseilystä kestä jo huomauttaa, eikä se siitä lopeta paimentamista. Ehkä mi- näkin olen vähän oppinut oikea-aikaisem- paa reagointia ja muistan kehua.

Kaikki työt ajattelen ja toteutan treenin kannalta, vaikka niihin menisi vähän enem- män aikaa ja vaivaa. Pyrin aina siihen, että haemme eläimet, kun siihen vaan on mah- dollisuuksia. Oton pää kestä työskennellä myös sisätiloissa, joten navetasta lähdemme liikkeelle aina haulla, vaikka eläinten työntä- minen säästäisi minun askeliani. Näin saan taas vahvistettua suuntakäskyjä. Lyhyet

Kesän mittaan reitti ja rutiinit tulivat tutuiksi niin lehmille, kuin koirallekin. Otto ajautuu vähän liian lähelle eläimiä, sitä meidän on vielä työstettävä. Melko hyvin se itse säätää painetta, menemällä maahan. Kuva Sanna-Mari Lohva

haut onnistuvat useimmiten hyvin. Pellolta hakiessa vuorottelen oikean ja vasemman haun kesken. Saan jopa koiran käskystä maahan, sen ollessa lauman takana. Pidemmät haut vaativat vielä harjoittelua. Useammalla suuntakäskyllä saadaan kyllä koko lauma haettua.

Lauman toiselle puolella oleminen, tasapainokuljetus, on Otosta edelleen tosi kummallista. Kun lehmillä oli laidunvuorossa pihan sarkapellot, pääsin sitäkin treenaamaan. Vähänkään tilaisuuden tullen livahdin lauman etupuolelle. Alkuun Otto tuli ihmeissään, että ai käännetäänkö nämä nyt takaisin. Ei, ei, mene vaan sinne lauman taakse. Jollain tapaa alkoi toimia sekin, muttei niin, että perusradalle lähtisin sen kanssa tasapainokuljetusta tekemään.

Otto sai debytoida myös teurasauton lastauksessa. Sen mummo Mai on siinä työssä ihan huippu, mutta halusin silti ottaa siihen Oton, ihan oppimisen kannalta. Oton kanssa eläimet pysyvät rauhallisina ja se hoksasi heti, mitä oltiin tekemässä. Jaloittelutarhasta lastataan porukkaa kolmen sakeissa autoon. Kylläpä tutut teuraskuskit ihastelivat taitavaa ja pätevää koiraa! Olin haljeta ylpeydestä!

Otolla on todella sitä kuuluisaa työälyä. Kun siirrämme vasikoita niille uuteen paikkaan, on se niistä tietysti jännää. Naudalle kulkeminen siitä, missä on aiemmin ollut portti tai aita, voi olla todella vaikeaa. Meillä on tapana toimia mahdollisimman rauhallisesti ja antaa niille aikaa, vähemmällä päästään kaikki. Otto hoksaa nopeasti, mitä ollaan tekemässä. Se ei painosta, ei hyöki, pitää vaan portin kiinni. Se on kuin ihmisen ajatus, paitsi nopeampi. Takaisinpyrkijän se blokkaa nopeasti ja varmasti, mutta riehumatta. Herrasväki on hyvä ja menee, mutta vain tuohon suuntaan, mihin minun kuono näyttää, se tuntuu sanovan niiden välisessä keskustelussa. Tämä on se, mitä minä työkoiralta haluan!

Mummokoirat ovat jokseenkin turhautuneet, kun Otto on tehnyt pääsääntöisesti kaikki työt kesän ajan. Silloin tällöin on toki pitänyt mummojakin töissä käyttäen, niiden itsensä takia ja hankalammissa siirroissa joku on Otolla kaverina.

Kun kävimme kokeilemassa uudessa paikassa treenaamista lampailla, pyöröaitauksessa, tuli esiin entinen Otto, eli se lopetti paimentamisen. Nyt uskon lopullisesti, että sellaista on turha Oton kanssa yrittää. Heinäkuussa saimme myös tilaisuuden käydä vieraassa paikassa, vierailla eläimille tekemässä tuttua hommaa. Kuljetimme lypsy-lehmät jonkinmoisenkin matkan laitumelle.

Hakuja treenaamme töissä aina, kun siihen tulee vähänkään tilaisuus. Vuorottelen oikean ja vasemman haun kesken, enkä aina valitse sitä ilmiselvempää suuntaa. Lyhyemmät haut jo onnistuvat useimmiten hyvin, pidemmät ei niinkään. Harjoitellaan siis lyhyemmät haut ensin varmemmiksi. Kuva Sanna-Mari Lohva

Sieppari ruispellossa vai koira ja naudat naapurin ohrassa? Ei, vaan ihan tarkoituksella laidunrehuksi kylvetyssä pellossa, luvalla ovat syömässä hiehot ja härät. Me olemme harjoitelleet myös sitä, että eläimiä ei aina painosteta väistämään, vain pysymään paikoillaan. Kuva Sanna-Mari Lohva

Ja sehän sujui hienosti! Olin hirvittävän helpottunut ja tyytyväinen ja Otto sai kehuja kokeneilta paimenkoiraihmisiltä.

Olen kesän mittaan pursunnut iloa ja onnea siitä, että Otosta sittenkin kuoriutui työkoira meidän tilan tarpeisiin. Turhautumiseni on vaihtunut helpotukseen ja rentouteen. Otto on kuitenkin nautakoiraksi vielä nuori, vasta kaksivuotias, joten kehittymiseen on vielä aikaikkunaa, toivottavasti. Katsotaan, jos Oton nuppi kestäisi talvi-aikaan kotona treenata jaloittelutarhassa

hiehoilla/härillä. Kisakoiraa siitä tuskin tulee, mutta ei minulla mitään hinkua kisakentälle olekaan.

Suuresti arvostamani kouluttaja sanoi, että Otto otti oman aikansa kypsyykseen ja sinä annoit sille sen mahdollisuuden. Kyllä tuli hyvä mieli! Oton kanssa jatkamme töiden tekemistä ja toivottavasti kehitystä vielä tapahtuu. Jos ei, niin sitten tämä riittää. Oton titteli on nykyään Nautatilan työkoira. Ihmeitä tapahtuu.